

ІМПЕРАТИВИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ

Сосновська О. О.

*канд. екон. наук, доцент,
Київський університет
імені Бориса Грінченка, Україна*

Анотація. Пріоритетною умовою забезпечення конкурентоздатності сучасних підприємств є їх інноваційно-інвестиційний розвиток. Активізація даного процесу залежить від належного рівня інноваційно-інвестиційної безпеки підприємств та визначення імперативів його досягнення.

Ключові слова: конкурентне середовище, інноваційний проект, інвестиційна спроможність, інтелектуальний потенціал, підприємство.

Sosnovska Olga, Ph.D. in Economic Sciences, associate professor, Borys Grinchenko Kyiv University, Ukraine

IMPERATIVES OF RAISING THE LEVEL OF INNOVATION AND INVESTMENT SAFETY OF ENTERPRISES

Summary. A priority condition of modern enterprises is innovation and investment development for ensuring their competitiveness. The activation of this process depends on the proper level of innovation and investment security of enterprises and determination of the imperative of its achievement.

Key words: competitive environment, innovative project, investment potential, intellectual potential, enterprise.

В умовах сучасного бізнес-середовища забезпечення динамічних темпів та якості економічного розвитку підприємств залежить від активізації інноваційно-інвестиційних процесів для підвищення їх конкурентоздатності у вітчизняному та світовому просторах. Це вимагає врахування актуальних ризиків сучасності, які доволі часто мають деструктивний вплив на діяльність підприємств та провокують порушення стійких параметрів їх функціонування. За даних умов особливого значення набуває визначення імперативів підвищення рівня інноваційно-інвестиційної безпеки підприємств як необхідної умови їх економічно безпечного функціонування.

Враховуючи існуючі чинники інноваційного розвитку підприємств, потенційні загрози та ризики впровадження інноваційних проектів, слід зазначити, що першочерговим напрямком є вивчення конкурентного середовища, що передбачає збирання інформації про потенційний обсяг попиту на ринку, конкурентне середовище проекту, існуючі інноваційні розробки конкурентів, інновації та результати наукових пошуків за даним напрямом, фінансово-економічну діяльність та стратегії діяльності потенційних конкурентів. Метою реалізації даної імперативи є систематизація інформації про конкурентів на етапах розроблення інноваційного проекту та постійний моніторинг змін ринкового середовища, дій конкурентів на наступних етапах його реалізацій. Напрями та методи повинні включати саме конкурентну корпоративну розвідку та використання інформації з таких відкритих джерел як

персональні сайти підприємств-конкурентів, їх торгівельні мережі чи офіси (місця спілкування з потенційними клієнтами), офіційні звіти та відгуки споживачів. Результатами даної роботи є визначення основних конкурентів за напрямом розроблення та реалізації проекту, складання профілю конкурента, проведення аналізу слабких і сильних сторін конкурентів та визначення можливих конкурентних переваг власного інноваційного проекту.

Безпечне функціонування інноваційно-інвестиційної підсистеми також потребує забезпечення інвестиційної спроможності підприємства як здатності формування та використання інвестиційного потенціалу з метою підвищення інвестиційної активності та привабливості, що створює потенційні можливості фінансового забезпечення інноваційних процесів як основи їх розробки, якісного виконання та отримання цільових результатів. Інвестоспроможність як інвестиційна складова інноваційно-інвестиційної безпеки характеризує здатність підприємства до оцінювання реальних інвестиційних можливостей підприємства, активного маневрування інвестиційними ресурсами (оптимізації фінансових потоків щодо реалізації інвестиційних проектів і програм), забезпечення оперативної реакції на виникнення нових інвестиційних можливостей в умовах впливу динамічних чинників нестабільного економічного середовища та систематичного виникнення деструктивних інвестиційних ризиків. Погоджуємося, що підвищення економічної безпеки на засадах активізації інноваційного розвитку знаходиться в прямій залежності від інвестиційних можливостей підприємства. Відсутність вільного доступу до кредитних та інвестиційних ресурсів для більшості вітчизняних підприємств значно зменшує їх можливості щодо фінансування інноваційних процесів [1].

Важливого значення також набуває забезпечення безпеки інтеграції новоствореної інноваційної структури проекту до системи виробничо-господарської діяльності підприємства та адаптації інноваційного продукту до зовнішнього ринкового середовища. Завданнями системи інноваційно-інвестиційної безпеки підприємства при реалізації даної імперативи є моніторинг документообороту та підтримання безпечного стану інформаційної підсистеми, контроль безпеки логістичної та збутової мережі на доцільність, ефективність та надійність реалізації інноваційного продукту, забезпечення кадрової безпеки. Також важливим напрямом є забезпечення безпеки процесу інтеграції результату реалізації проекту до зовнішнього середовища, що вимагає розробки маркетингових комунікацій – заходів з інформування споживачів про переваги товару та формування їх потенційної зацікавленості, позитивного ставлення до інновації, замовлення та впровадження рекламної кампанії для стимулювання збуту інноваційного продукту. Забезпечення безпеки цього напрямку також має враховувати заходи щодо протидії проявам недобросовісної конкуренції та дезінформації про новий інноваційний продукт з боку потенційних конкурентів [2].

Наряду з вищезазначеним, важливою імперативою підвищення кадрової та інноваційно-інвестиційної безпеки є розвиток інтелектуального науково-технічного потенціалу підприємства. Слід констатувати, що оскільки інноваційна економіка – це рушійна сила розвитку світового господарства

третього тисячоліття, то саме інтелектуальний капітал стає базою формування інноваційного потенціалу підприємства як пріоритетна умова ефективної інноваційної діяльності будь-якого підприємства. З огляду на це формування управлінської команди для розробки та впровадження інноваційного проекту має враховувати не тільки наявність кадрового потенціалу із притаманними йому фізичними можливостями та кваліфікаційними навичками, а передусім – рівень розвитку інтелектуального потенціалу як здатності працівників до удосконалення професійних знань, ефективної взаємодії, творчих здібностей, креативного мислення та генерування нових ідей відповідно до вимог сучасного економічного розвитку та нового інформаційного простору. Безумовно, реалізація даної імперативи буде залежати від рівня кадрової безпеки та організаційно-управлінської стійкості сучасних підприємств.

В умовах розвитку інформаційного суспільства також актуальною імперативою є підвищення рівня інформаційно-аналітичного забезпечення та визначення умов доступу до використання інформації, що становить комерційну таємницю підприємства. При впровадженні інноваційних проектів до такої інформації слід віднести промислову (інформація про використану технологію, способи та засоби виробництва), проектно-інноваційну (інформація про сутність інновації, відкриття та винаходу, технологію створення та впровадження, науково-технічну, конструкторську документацію); фінансову (інформацію про фінансово-економічний стан підприємства, його фінансово-кредитні, банківські, розрахункові операції, комерційно-збутову діяльність, стратегічні плани маркетингу щодо реалізації проекту) тощо. Особливого значення це набуває в процесі проведення заходів із патентування винаходів та сертифікації інноваційної продукції. Реалізація даної імперативи передбачає формування системи інфокомунікаційного забезпечення, що буде сприяти організації безпечного інформаційного обміну між зовнішнім ринковим середовищем і внутрішнім середовищем підприємства.

Враховуючи вищевикладене, слід зазначити, що динаміка сучасного економічного середовища зумовлює необхідність інноваційної активності вітчизняних підприємств для їх безперервного інноваційного розвитку та збереження конкурентоздатних параметрів функціонування. При цьому наявність циклічних економічних проявів та посилення дії чинників невизначеного бізнес-середовища вимагає підвищення рівня інноваційно-інвестиційної безпеки, який безумовно залежить від діалектичної єдності всіх функціональних підсистем економічної безпеки підприємства.

Література

1. Никифорова В. Г., Кравченко В. О. Активізація інноваційного розвитку – підґрунтя економічної безпеки підприємства. *Стратегія економічного розвитку України*. 2014. № 34. С. 92–96
2. Економічна безпека інноваційного підприємства: Навчальний посібник / В. Г. Алькема, Н. М. Літвін, О. С. Кириченко. К.: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2015. 320 с.
3. Сосновська О. О. Інноваційна безпека підприємств як умова економічного розвитку регіонів. *Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної «Стратегія і практика інноваційного розвитку фінансового сектору»* (м. Ірпінь, 20–22 березня 2018 року). С. 156–158.